

Mali Jamana

Fasojama Kelen – Kuntilemma Kelen – ɲaniya kelen

**MALI POLITIKIFANGA
SABANAN KA SARIYABA**

Bamako, Utikalo tile 5 san 1991

DANTIGLI :

Mali fasojama b'a yere ka bila la ; kabini lawale la, a cesirilen be a danbe lakanani na. Mogo minw ni tora fanga yelemani na k'a ke jamafanga ni sariyafanga ye, nine te ke olu ko abada. U ni tora kunko minw nofe, Mali fasojama ye layidu ta k'o kunkow na menabo :

- fasojama be layidu ta, k'a fo k'a be Marisikalo tile 26 san 1991 sorow lakana ;

- a b'i cesiri ka fanga ke fanga ye, diinew be kun min kono, peresidanfanga be bato min kono ;

- a b'i cesiri muso ni den jokow (josariyaw) lafasali la, k'i cesiri sekow ni donkow, ani kancaya lakanani na ;

- a b'i cesiri kelenya sinsinni n'a korotali la jamana kono ;

- a be lahidu ta k'a fo ko yelama be don hadamadenw balocogo la ; lamini ni jamana donkow be kolosi k'u lakana ;

- a be dime benkanw bato, benkan minw be hadamaden josariyaw lafasa, n'u seben dilanna desanburukalo tile 10 san 1948 na ; a be Afiriki jamanaw benkanw bato, benkan minw mesinnen be hadamaden ni fasojamaw josariyaw lakanani ma, n'a seben dilanna zuwenkalo tile 27 san 1981 ;

- Mali fasojama haminakoba do ye Afiriki jamanaw kelenyali ye ; a cesirilen be ben sabatili la jamanaw ni jogon ce ; a b'a seko danmajira ka mesin jogondeme yiriwali ma jamanaw ni jogon ce ; a b'a jira k'a fo ale hakili la, fajokonkaw minnu ba teme jamanaw ni jogon ce, olu ka kan ka

menabo kumajogonya de hukumu kono, ani tilennanya,
danmakene, kenyerema ni gasi sigi.

YORO FOLIO

KA JESIN HADAMADEN JOSARIYAW N'A KA KETAW MA :

Sariyasen 1a : Mogo ye danfen ye min dawula ka bon kosebe
n'a man kan ka lagosi cogoya si la.

Mogo bee ka kan ni balo ye, ani kenyerema, hakililatige
ni bonya ye.

Sariyasen 2nan : Maliden bee ka kan ; si man fisa si ye,
kabini wolodon fo saya, wa bae b'i yere ma ; josariyaw ni
ketaw ye kelen ye.

Mogo si te lagosi k'a sababu ke a jujon ye, walima a
farikolo ne, a ka kan, a siya, a ka ceya walima musoya, a ka
diine walima a hakililaw politikikow siratige la. N'i ye
mogo lagosi k'a da nin folen do o do kan, sariya b'i nomine.

Sariyasen 3nan : Mogo si man kan ka nimatocro mogo were fe ;
degun minnu be mogo ka mogoya ke fu ye, k'i danbe tije, k'i
lanogo, o degun sifa man kan ka lase mogo si ma.

Mogo o mogo, fanga ka baarakela o baarakele mana nin
wale cejugu ninnu ke, o tigi masina be nomine sariya fe ;
nali ni mogo were de y'i bila k'a ke.

Sariyasen 4nan : Jo be bee bolo ka ke i yere ma miiri

siratige la, diine, bato, politikow, yerenefo ni dilanni
siratige la ; o kenyerema fana man kan ka sariya sosɔ.

Sariyaseɓ 5nan : Jo be bee bolo ka taga i diyanyeyɔɔw la,
ka sigi i diyanyeyɔɔw la, ka don i sagolaton na, walima
tonsigi, walima naniyajirawalew. Fanga b'o josariya don wa a
b'a garanti fana, sariya hukumu kɔɔ.

Sariyaseɓ 6nan : Mɔɔɔ ka du, a ka dugukolo, a ka gundow n'a
ka denbaya gundow, a ka batakiw ni a ka sebenw kɔɔkɔw te se
ka borɔɔ ; mɔɔɔ were te se k'i sen don nin fen folen ninna
na ten gansan, fo ni sariya ye yamaruya di.

Sariyaseɓ 7nan : Kunnafonijensen yamaruyalen don, wa a
garantilen don fana. Nka a be ke sariya de hukumu kɔɔ.

Bee be se k'i mago ne fanga ka kibarudiminew na ;
sariya be ta k'o kecogo sigi sen kan.

Sariyaseɓ 8nan : Bee be se k'i seko n'i donko danmajira.
Fanga b'o don, wa a b'a garanti, sariya hukumu kɔɔ.

Sariyaseɓ 9nan : Mɔɔɔ fila te je nangili kelen na.

Sariya min ma kɔɔ wale ne, o sariya te se ka laboli o
wale in kan

Mɔɔɔ o mɔɔɔ, n'i minena, fo sariya ka taa a jira
kerenkerennena la k'i y'a sosɔ, a be jate k'i ma ko ke

Jo be bee bolo ka lafasa, ka awoka ta, awoka min ka d'i yere ye, kabini anketi (nomineni) damine.

Sariyasan 10nan : Mogo o mogo, n'i minena, jo b'i bolo ka wele bila dogotoro ma a k'i laje, dogotoro min ka d'i yere ye.

Mogo si man kan ka mine ka datugu ka teme waati 48 kan (tile fila, su fila) ni kiiritigela ka desisiyon talen te.

Mogo si te se ka mara kaso la ten ni kiiritigela ma manda (yamaruyaseben) da a tigi masina kan.

Sariyasan 11nan : Mogo si te se ka bali ka ko ke, sariya ma min kan ; wa mogo si fana te se ka diyagoya ka ko ke sariya ma min yamaruya.

Sariyasan 12nan : Mogo si te se ka mabo a sigiyoro la diyagoya la ; mogo te se ka diyagoya ka jamana bila.

Mogo o mogo, n'i genna i ka jamana kono k'a sababu ba politikiko, diineko la, walima siyako la, i be bisimila Mali jamana kono.

Sariyasan 13nan : Jo be bee bolo ka halala soro, ka bolofen soro, k'a tigiya. Mogo si bolofen te se ka bosi i la fo ni a fen ye jama nafamafen ye ; nka hali o la, fen be lasegin ma, i ka ken ni min ye.

Sariyasan 14nan : Baara labilalen don bee ye, sariya hukumu
kono.

Sariyasan 15nan : Jo be bee bolo ka sigi lamini saniyalen
kono. Lamini lakanani, a kolosili, a saniyali n'a
sankorotali ye fasoden bee ni fanga ka baara keta ye.

Sariyasan 16nan : Ni kasaara binna jamana kan, fasoden bee
wajibiyalen k'a jayoro fa, i n'a fo sariya y'a jini cogo
min.

Sariyasan 17nan : Jo be bee bolo ka ladamu, ka kalan, ka
baara kalan, ka baara ke, ka so soro, k'i jenaje, ka keneya
soro, ka lakana hadamadenw fa.

Sariyasan 18nan : Jo be bee bolo ka baara ni lafiya soro ;
bee ka kan o la.

Fasoden bee ka kan ka baara ke, nka mogo si te diyagoya
baara la fo ni kerenkerennnya la, o baara in ye jama ka
heresoroobaara ye ; bee ka kan o la, sariya b'o cogoyaw
jefo.

Sariyasan 19nan : Bee b'i yere ye sendikako (baaraketonko)
la, n'a fanga b'o garanti fana. Sendikaw (baaraketonw) b'u
ka baaraw ke k'a soro diyagoya t'u kan, dan were sigilen te
u ka baaraw la fo sariya ye minw sigi.

Sariyasen 20nan : Jo be bee bolo ka baara bila (ka gerewu ke), wa o garantilen don fana. Baarabila be ke sariyaw de hukumu kono.

Sariyasen 21nan : Jo be bee bolo ka kalan (bee ka kan ka kalan). Forobakalan wajibiyalen don bee ma, waribo t'a la, a te ke diine kalan ye fana.

Kenyerereye kalan yamaruyalen don fanga fe : a be ke sariya hukumu kono.

Sariyasen 22nan : Faso lakanani ye fasoden bee ka baara keta ye.

Sariyasen 23nan : Fasoden o fasoden, i ka baara ka kan ka nesin jama de ka here ma.

I ka kan k'i ka fasodenya jayoro fa, k'i ka wari sarataw bee sara (nisongo n'a jaggannaw).

Sariyasen 24nan : Fasoden o fasoden, mago o mago, n'i sigilen be Mali dugukolo kan. a wajibiyalen b'i ma i ka jamana sariyaba bato sira bee fe.

YORO 2nan

KA JESIN FANGA NI SETIGIYA MA :

Sariyasen 25nan : Mali ye jamana ye, jamana min y'a yere ta, ni setigi don a ka kow jannabli la, a te se ka tila,

forobafanga y'a tagalan ye, a te mara diine kelen ka bolo kan, hadamadenya y'a mogoya taamasiyen ye.

A sigikan ye k'a fo gofereneman min b'a mara, o ye fasojama ta ye, fasojama de be fanga lataama wa fanga be lataama ale de ye fana.

Jamana jolanw file :

- jamana peresidan ;
- gofereneman ;
- jamana sariyatabulon ;
- jamana sariyaba kiiribololo ;
- sanfe kiiribolo ;
- sanfekiiriboloba ; pp - kafow ka sanfe konseyi ; pp - sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyekulu.

Fasojama jalasisi ye kono saba tilennen ye, ka ba sanfe ka na duguma, konow kenenen don ; kelen ne ye juguji ye, filanan (cemanceta) ne ye sanuji ye, sabanan ne ye bilenman ye.

Mali jamana dasiri ye : <<fasojama kelen, kuntilenna kelen, naniya kelen>>.

Mali fasojama janjon (fasa) ye <<Mali>> ye. Sariya be jamana tanpon n'a taamasiyen tow jefo.

Tubabukan ye gofereneman ka baarakekan ye. Sariya be fasokanw ka netaa dabalifeerew tige ani u keli fanga ka baarakekanw ye.

Sariyasen 26nan : Fasojamana ka setigiya be fasojama bee de

bolo : fasojama ka mogo sugandilenw be setigiya in lataama walima a b'a lataama ereferandumu sira fe (wote sira fe).

Jama fan kelen walima mogo kelen te se ka setigiya in lataama.

Sariyasen 27nan : Wote ye bee je ye, bee ka kan a la, a be ke sutura la.

Fasoden min si mana se wote ma, a ni sariya ferekeln te dogon na, o be se ka wote, sariya ka folenw hukumu kono.

Sariyasen 28nan : Politikitonw be jesin wote ma. U be dilan k'o ka baaraw ke u yere ma, sariya ka folenw hukumu kono.

Politikitonw ka kan ka jamana ka setigiya sigikanw bonya, jama kelenyali ni fanga ka diinentanya sigikanw bato.

YORO 3 nan

KA JESIN JAMANA PERESIDAN MA :

Sariyasen 29nan : Jamana peresidan ye fanga kuntigi . . . Ale de be jamana sariyaba kolosi. A be fasojama ka kelenya jira. A be jo jamana ka yeremahoronya n'a dugukolo kene lakanani kunkoro. A be jamana ni jamana werew ce benkanw tiimeni garanti. A b'i cesiri fanga bolow ka lataama a cogo la, fanga yere ka to senna. A b'a janto forobacakedaw k'u ka baaraw ke a cogo la, fanga ka to senna.

Sariyasen 30nan : Jamana peresidan be sugandi san duuru de

kanma. Wote min be ke o hukumu kono, o ye fori awote ye, min be ke sine fila ; jama fanba mana moggo min sugandi, o be sigi peresidanya la.

Moggo be se ka ke peresidan ye sine fila ; a te teme o kan.

Sariyasan 31nan : Moggo o moggo, n'i b'a fe ka ke kandida ye peresidanya kanma, f'i ka ke maliden yerewolo ye, wa politikikow ni fasodenya siratige la, a kana soro sariya kelen be k'i nomine.

Sariyasan 32nan : Peresidanwote be ke a dogyalenba tile 21, sanni peresidan bota ka manda ka ban, a cayalenba tile 40 sanni peresidan bota ka manda ka ban.

Sariyasan 33nan : Sariya de be wote kecogo, kandidaya sariyaw, kandidaw jirali, wote latemecogo, kanw danni ni wote dantigeli taabolo sigi sen kan. A be dabaliw tige, walasa wote ka ke tilennenya ani ben kono.

Jamana wotekelaw fanba mana moggo min sugandi, o de be ke peresidan ye. Ni wote kunfolo kera, kandida si ka moggo ma caya wotekelaw tilance ye, wote filanan be ke, karidon nata. O wote filanan be ke moggo fila de ce, kandida fila minw ka moggo cayara ka teme tow kan.

Ni kandida kelen y'i senbo, kandida min kera sabanan ye wote kunfolo la, k'a d'a ka moggo hake kan, be bila senbobaga no na.

Don kerekereennen de be kandidasa m ladanni na ;
kandidaw la, ni mago kelen mana fatu walima geleya do nan'a
dese k'a sorɔ a dun tun y'a jira jama la k'a be ke kandida
ye, jamana sariyaba kiiribolo be se k'a laje ka wote don
yelema k'a bila don were la.

Sanni wote kunfɔlo ce, ni kandida do nana fatu walima
geleya do nan'a dese, jamana sariyaba kiiribolo be wote don
bila don were la.

Kandida fila minw ka mago cayara ka teme tow kan wote
kunfɔlo, n'a nana ke ko kelen fatura walima geleya do y'a
dese sanni kandida dow k'u senbo, jamana sariyaba kiiribolo
be jatemine ke wote seginkanni na ; jatemine be ke fana ni
kandida dow y'u senbo k'a to to fila ye, o fila la kelen ka
fatu walima geleya do k'a dese.

Minisiribulon ka sariya talen de be wele bila wotekelaw
ma.

Jamana sariyaba kiiribolo de be wote labanbaaraw
segesege ; a be erekalamasiyɔnw laje, ka wote dantige,
sebaga ka don.

Sariyasan 34nan : Jamana peresidan te se ka politikibaara
were ke, a te se ka forobabaara ke, a te se ka warininibaara
ke, a te se ka manda were lataama, min ni peresidanya manda
te kelen ye.

Sariyasan 35nan : A ka manda kɔnɔna na, jamana peresidan te
se ka fanga ka fen san, walima k'a mamine, ni sanfe

kiiribolo m'a yamaruya i n'a fo sariya y'a jira cogo min
jamana peresidan te se k'i don mogo were la ka fanga bolofen
si san, ni sanfeikiiribolo m'a yamaruya.

Jamana peresidan te se k'i don mogo la, ka fanga ka
minen santaw, walima fanga lataamabaaradaw ka minen santaw
konaw jenabo (teremni n'a jaggannaw). A yere fana te se k'i
da don minen ninnu sannikow la.

Sariyasan 36nan : Ni jamana peresidan t'a ka baara ketaw
keli masoro wagati kuntagala surun kono, minisiri folo b'a
joyoro fa o wagati kono.

Sariyatabulon ni minisiri folo man'a jira sariyaba
kiiribolo la, o k'a tiime ko jamana peresidan joyoro
lankolonyara k'a sababu bo kun do la, sariyatabulon
peresidan be bila jamana peresidan ka baaraw la.

Wote be laben ka jamana peresidan kura sigi, san duuru
kanma.

Fanga man'a tiime ko jamana peresidan joyoro
lankolonyara, tile 21 fo tile 40 temenen ko, peresidan kura
be sigi.

Nin sariyaba in sariyasan 38, 41, 42 ni 50 konokumaw te
se ka waleya jamana peresidan ka baara masorobaliya bee fe
walima a joyoro lankolonyali bee.

Sariyasan 37nan : Peresidan sugandilen be baara damine tile
15 temenen ko wote dantigeliw mana ke. Sanni a ka baara

damine, perésidan sugandilen be ni kalikan fo sanfekiiribolo
jena :

<<N be n kali Ala la, ka n kali Mali fasojama ye k'a
fo, tilennenya la, n be peresidan fanga bato, n be jamana
sariyaba ni sariya tow bato, ka n cesiri sariya ka bato bee
fe ; n be n kali k'a fo n be n ka baara ke fasojama ka here
kanma, ka n cesiri fanga ka forobaya, fasojama kelenya ka
garanti ani faso ka yereta. N be kali k'a fo sibiri kelen te
bo jamana dugukolo la.

N be n kali fasojama ye k'a fo ko n na ko bee ke walasa
Afiriki ka kelenya>>.

Peresidan ka fangata seremoni (jenaje) mana ke ka ban,
tile fila (waati 48) kuntagala kono, a ka kan ka seben ci
sanfekiiribolo peresidan ma, seben min b'a bolofen bee
dantige.

San o san, seben kura be dilan ka peresidan bolofenw
dantige.

Sariyasan 38nan : Jamana peresidan be minisirinemo
sugandi. Ni minisirinemo ye gofereneman ka demisiyan jini,
peresidan b'a bolo bo baara la.

Jamana peresidan be gofereneman minisiri tow sugandi ;
nka o senfe, a be minisirinemo hakililaw jate.

Jamana peresidan de be minisiri tow fana bolo bo baara
la.

Sariyasan 39nan : Jamana peresidan be minisiribulon ka

tonsigiw jemooya. Minisirijemojo be d'a kan i n'a fo nin sariyabaju in b'a jira cogo min.

Sariyasen 40nan : Ben kera sara sariya min kan, n'a lasera gofereneman ma, peresidan b'olu sariyaseben labo tile tan ni duuru kuntagala kono.

Sanni tile tan ni duuru ka tona, peresidan be se k'a nini sariyatabulon fe a ka sariya in cogoya segesege halibi, walima a sariyasen dow.

Sariyatabulon te se ka ban o ma.

Nka ni teliya ka kan ka ye kow la, tile tan ni duuru min be di peresidan ma a ka jatemine ke sariyaseben laboli la, do be bo o tile tan ni duuru la k'a ke tile 8 ye.

Sariyasen 41nan : Jamana peresidan be se ka ereferandamu ke jamana kunkanko dow kan, k'a da gofereneman walima sariyatabulon ka folen kan, jamana sariyabaju kiiribolo kelen ka feta fo fanga ka kibarujensenseben kono. Peresidan be se ka jama nininka nebilasariya dow fana kan, nebilasariya minw nesinnen be forobacakedaw labenni ma.

Peresidan be se ka jama hakilila nini k'a don, ka nesin kafokokuma do ma (jamana ni jamana were) walima benkan do, benkan min be se ka jamana jolanw ka baara yelega bolo were kan.

Ni ereferandamu (jama nininkali) y'a jira ko jama sonna, jamana peresidan be sariya ta wagati kuntagala kono, i n'a fo sariyasen 40nan y'a jira cogo min.

Sariyasen 42nan : Jamana peresidan be se ka sariyatabulon ci, nka n'a b'o ke, a be minisirinemo go ni sariyatabulon jemogo nininka, olu k'u hakililaw jira.

Ni sariyatabulon cira, wote be ke tile 21 temennen ko fo tile bi naani.

Sariyatabulon te se ka ci a sigisan kuntagala kono.

Sariyasen 43nan : Jamana peresidan ni sariyatabulon ni dugumogow togolakonse yi be jigon kumajogonya sebenni hukumu kono ; sariyatabulon peresidan walima dugumogow togolakonse yi peresidan be jamana peresidan ka sebenw kalan. Ni sesiyan te senna, sariyatabulon walima dugumogow togolakonse yi be tonsigi ke ka seben cikan ninnu kalan.

Sariyasen 44nan : Jamana peresidan de ye jamana kalafanga jemogoba ye. Ale de be jamana lakanani jemogobulon n'a komite jemogoya.

Sariyasen 45nan : Jamana peresidan ye sariyatigikulu jemogobulon jemogo ye. Jo b'a bolo ka mogo minenen labila. A be yafa sariyaw dajira.

Sariyasen 46nan : Peresidan b'a bolono bila latigeseben kerekerennew ni jamakuntigisariyaw la, minw be ta minisiribulon ka tongigiw senfe.

A be siwiliw ni sardasiw jemogow sugandi k'u sigi, i n'a fo sariya y'a jira cogo min.

Jamana jalaw tigilamogba, sordasijalatigibaw, lasigidenw ni ciden kerenkerennenw, maranemogow, ani maracogo nemogobaw be sugandi minisiribulon fe ; jamakuntigisariya de be ta o kanma.

Sariyasen 47nan : Minisiribulon be jamakantigisariya ta ka sanfekiiribolo mogow sigi.

Sariyasen 48nan : Jamana peresidan be dannaya (se) da lasigidenw ni ciden kerenkerennenw kan, u ka baara ke jamana werew konb.

Jamana werew lasigidenw n'u ciden kerenkerennenw be bisimila jamana peresidan kerefe.

Sariyasen 49nan : Ni minisiribulon ye jogon ye ka ban, jamana peresidan be se ka sordasifanga ni maracogofanga sigi (peresidan be nin fanga sifa minnu sigi ni ko gelenbaw donna jamana konb, i n'a fo fitine n'a jogonaw).

Sariyasen 50nan : N'a nana ye :

- ko tijeni bena don jamana jolanw kan ;
- ko jamana ka yeremahornya bena lagosi ;
- ko mogob'a jinina ka do bo jamana kene na ;
- ko tijeni bena don jamana ka layidu talenw na ka jesin jamana werew ma ;
- ko jamana ka forobacakedaw ka baaraw te kela a cogo la.

Jamana peresidan ba feere kerekeren... laben ka jisin
o tigeni ninnu keleli ma. Sanni a k'o feeraw tige, a be
minisiri folo nininka, o ni sariyatabulon peresidan, a ni
dugumogaw togolasanfekonseyi ni jamana sariyaba kiiribulon.

Peresidan mana feere minnu laben, a b'olu dantige
fasojama ye.

O feere ninnu waleyali man kan ka ke sababu ye ka do bo
jamana ka setigiya la walima a dugukolo kene. U ka kan ka
fanga n'a jolanw lataama a nema, i n'a fo jamana sariyaba
y'a jira cogo min.

Jo be sariyatabulon bolo k'a ka tonsigiw ke; jamana
peresidan ka feere kerekerennen ninnu te se k'o bali.

Sariyasan 51nan : Jamana peresidan ba se k'a ka setigiya fan
do di minisiri folo ma.

K'a bo sariyasan 38, 41, 42, 45 ni 50 ani nin sariyasan
in kuma folo ma, peresidan ka seben tow be dajira minisiri
folo la, o k'a bolonc bila u la, n'o te, seben be tali ke
minisiri min ka baara la, o minisiri in b'a bolonc bila u
la.

Sariyasan 52nan : Jamana peresidan ni persidan korow ka kan
ni bonyafen minnu ye, olu be lakodon sariya fe; peresidan
korow minw jangilen te sariya fe, olu de ke don.

YORO 4 nan

KA JESIN GOFERENEMAN MA :

Sariyasan 53nan : Gofereneman de be jamana politikitaabolo tu tige, k'a politikisiraw lataama ; jamana maracogo n'a kelefanga b'a ka mara kono.

Sariyasan 54nan : I n'a fo sariyasan 78 ni 79 y'a jira cogo min, gofereneman ka kan ka jo a ka wale kelenw kunkoro, u dajirato sariyatabulon na.

Sariyasan 55nan : Minisiri folo ye gofereneman jemo go ye ; o kanma, ale de be gofereneman ka baaraw jemo goya.

Sariyaw waleyalifanga b'a bolo ; nka sariyasan 46 ka folenw sen t'o la. Jamana lakanani politikitaabolo be jenabo ale de fa. A b'i cesiri sariya talenw waleyali la.

Minisiri folo be se k'a ka setigiya fan do di minisiri tow ma ; ni jamana peresidan t'a masoro, a be konseyi ni komite jemo goya, konseyi ni komite minw kofolen be sariyasan 44nan na.

Jamana peresidan be se ka yamaruya d'a ma a ka minisiribulon ka tonsigi jemo goya.

Sariyasan 56nan : Minisiri folo ka sebenw be tali ke minisiri minnu ka baaraw la, o sebenw be dajira minisiri ninnu na, u k'u bolono bila u la.

Sariyasan 57nan : Sanni u ka baara damine, minisiri folo ni minisiri tow b'u bolofenw (nafolow) dantige sanfe kiiribolo peresidan ye.

San o san, seyin be ke o dantigeli kan, ke minisiriw ka
nafolokow lakodan.

Sariyasen 35 ka talenw be laboli gofereneman mago 41an.

Sariya 58nan : Mago te se ka don gofereneman na ka tila ka
sariyatabulon baaraw ke, walima ka ke mago ye jamana
walima dugu kunkankow jenabali la ; i te se kai to
goferenemanbaara la ka forobabaara were ke, walima
wariginibaara, walima i ka baara koro.

Sariya jonjon talen be ka jasin nin manda sifa ninnu
tigiw nonabilali ma.

Sariyatabulon mago welelenw ka na gofereneman na be
nonabila i n'a fo sariyasen 63 y'a jira cogo min.

YORO 5 nan

Ka JESIN SARIYATABULON MA (ASANBILE) :

Sariyasen 59nan : Bulon kelen de be Pariliman na, bulon min
togo ye jamana sariyatabulon ye.

Sariyasen 60nan : Jamana sariyatabulon magow ye depitew ye.

Sariyasen 61nan : Depitew be sugandi san duuru kanma bee
jewote senfe. Sariya do be o wote kacogow jefa.

Sariyasen 62nan : Sariyatabulon birifini be depitew kan.

K'a to a ka baara la, k'a d'a hakililaw walima a ka wote kan, sariyatabulon moggo si te se ka nomine, walima ka nofegen, ka mine, ka bila kaso la walima k'a ka kiiri tige.

Sesiyonw (lajew) senfe, sariyatabulon moggo si te se ka nomine, walima ka mine k'a sababu ke kiiribolo laban sariyaw tijeni ye fo n'a tigi masina tege tara comi walima ni sariyatabulon yere y'a yamaruya.

Ni sesiyon te senna, sariyatabulon moggo si te se ka mine ni sariyatabulon biro m'a yamaruya, fo n'a tigi ta kera tantegema ye, walima n'a nomineni yamaruyalen don, walima a ka kan ka jangi coyi.

Ni sariyatabulon y'a jini, a be se k'a ka moggo do bo bolola (k'a bo kaso la walima k'a nomineni dabila).

Sariyasen 63nan : Sariya de be sariyatabulon moggo hake sigi, k'a mogow ka sara hake fo, an'u be sugandi kan min kan, u te se ka sugandi kan min fana kan, an'u ka baara ni fen minw te ben.

Sariya be nonabilaw fana sugandilikanw fo, nonabila minw be sigi depitew no na, n'olu dow nana bo u sigiyaw la sanni sariyatabulon kurayali ce.

Sariyasen 64nan : Diyagoya manda si te teme.

Jo be sariyatabulon moggo bee kelen-kelenna bolo ka wote.

Sariya be se ka yamaruya di moggo ka moggo bila a ka wote and na. Nka o la, moggo si te se ka teme manda kelen na.

Sariyasan 65nan : Sariyatabulon jo don jaati ka ladala
sesiyon fila ka san kono.

Sesiyon folo be damine Okutoburukalo Ntenendon
folo. Sesiyon wagati te se ka teme tile 75 kan.

Sesiyon filanan be damine Awirilikalo Ntenendon folo ;
a menwaati te se ka teme tile 90 kan.

Sariyasan 66nan : Ni kumakun kerengerennen be yen,
sariyatabulon be se ka sesiyon balalen ke k'a masoro
minisiri folo ka jinini fe walima sariyatabulon moggo fanba.

Ni sesiyon balalen sigira k'a sababu bo sariyatabulon
moggo fanba la, sesiyon sigikunw mana nenabo ka ban,
jamakuntigisariya be ta k'a datugu tile 15 kuntagala kono,
k'a damine sesiyon don folo ma.

Minisiri folo be se ka sesiyon kura jini,
jamakuntigisariya talen ko ka sesiyon datugu. A bo ke
sariya talen in nokankalo, senfe, sigikun kerengerennen kan.

Sariyasan 67nan : K'a bo ladala sesiyonw na, jamana
peresidan de be seben ke ka sesiyon balalenw dayele ni k'u
datugu.

Sariyasan 68nan : Sariyatabulon b'a lataamasariyaw seben
dilan Sariyatabulon peresidan sugandilen be sariyasun
kuntagala kanma.

Sariyasan 69nan : Sariyatabulon ka lajew be se ka ke bec

Jena. A be se k'a ka laje daw ke, mago were sen te minw na ;
depitew b'o jini walima minisiri folo sariyatabulon
lataamasariyaw b'o ke cogo jefo. Lajaw sosoliw bee be
dantige fanga ka kibarujensenseben kono.

YJRO 6 nan

KA JESIN GOFERENEMAN NI SARIYATABULON CE SIRAW MA :

Sariyasen 70nan : Sariyatabulon jama fanba mana wote sariya
min ye, o be sigi sen kan. Nka, nin seben in sariya daw
kerenkerennnya, minw ka kan ka wote nin kan ninnu kan :

- sariya woteta te laje fo a ka lase sariyatabulon
biro ma tile 15 ; tile 15 temnen ko, a be laje ;

- sariya te se ka ke sariya ye fo depitew fanba-fanba
ka son a ma. Sariya minnu tali be jamana jolanw kan, o
sariyaw te se ka sigi sen kan fo ni jamana sariyab.
kiiribolo y'u laje n'u te sariyaba sosso.

Sariya be taamasiraw laben :

- ka jesin jamanadenw jokow ani jama ka kenyerem
garantili ma, ani faso lakanani be min wajibiya fasodenw n'
bolofenw kan ;

- ka jesin jamanadenya ma, ani jamanadenw josariyaw
mago cogoyaw n'u sekow, u ka furu ni furubaliya, u be mago
nababila cogoya minnu na, u ka ninicogow, tigiya siraw, o
jokow n'u ka hadamadenyasira ni jagokesira wajibiyalenn
magoyasiraw, ani fen be basi mago la cogoya minnu na ;

- ka jesis kiiribolo laban sariyaw ni cema kiiribolo sariyaw tijeni ma an'u jangilifenw, jangili cogoyaw, kiirida polisi, minisirisow jalatigibaw be bolo min kan, ani kiiri kow baarakelaw ma ;

- ka jesis fonkisiyonneriw be bolo min kan ma ;

- ka jesis jamana kelefanga n'a lakananifanga baarakelaw be bolo min kan ma ;

- ka jesis wari kura bocogo, ani nisongow hake n'uladoncogo ma.

Sariya de be labenw ke :

- ka jesis jamana lakanani n'a hakililatige feerew ma ;

- ka jesis baara josariya ma, ani jigiya agoya kono, ani sendika josariya ;

- ka jesis baaradaw labenni n'u sekow ma ;

- ka jesis kalan ni jinini ma ;

- ka jesis sekow ni dinkow tije lakanani ma ;

- ka jesis forobajatebo ma ;

- ka jesis forobacakedaw bangeli n'u labenni n'u segesegeli ma ;

- ka jesis dabalidaw bilali la forobabolo kan walima u boli forobabolo kan k'u bila kenyereye bolo kan ;

- ka jesis wote cogoyaw ma ;

- ka jesis dugumogow maracogo ma, an'u sekow n'u ka baaranafolow ;

- ka jesis jamana maracogo labenni ma ;

- ka mesin fanga lataamacogo ma ;
- ka mesin sorow labenni ma ;
- ka mesin kiiri labenni ma ;
- ka mesin kasoladon cogoyaw ma.

Sariya de fana be fanga ka baarakenafolow n'a ka doniw
dajira.

Sariyatabulon be laje ke pilan kan k'a son a ma. Pilan
de be fanga kuntilennaw jira ka mesin sorow ni magoyasiraw
ma.

) Sariyasan 71nan : Kele walili yamaruya be sariyatabulon
bolo ; laje kerekerennen ka kan ka ke o kanma.

Jamana peresidan b'a kibaruya lase fasodenw ma.

Sariyasan 72nan : Sorodasifanga ni maracogofanga sigili
sariya be minisiribulon ka tonsigi senfe.

Nin fanga sifa ninnu sigiwaati temeni tile 10 kan, o
yamaruya be sariyatabulon de bolo.

Sariya do b'a sigikanw jefo.

Sariyasan 73nan : Fen minw te sariya hukumu kono, olu be
tali ke eregeleman na.

Seben minw dilanna o sira fe, sanni nin sariyaba in ka
sigi sen kan, o seben ninnu be se ka yelama
jamakuntigisariya do fe, sanfekiiribolo kelen k'a feta fo.

Nka sariya seben minnu mana n'a sorow ko nin sariyaba in
labolili daminena, o sabenw te se ka yelama

jira k'u be eregeleman kono.

Sariyaw ni eregelemanw be lakodon fanga kibarujensenseben fe.

Sariyasen 74nan : Gofereneman be se ka yamaruya jini pareleman fe ka latigesebenw labo sesiyon fila ni jogan ce walima wagati kerekerennen kono, walasa a ka se k'a ka baara jate minenenw waleya ; hali ni o latigesebenw ka kan ka jate sariya bolo de kan.

Latigeseben ninnu be ta minisiribulon ka lajew senfe, sanfekiiribolo kelen k'a feta fo u kan, olu labolili be damine ni ban kera u kan ; nka n'u ma ke jebilasariyaw ye k'u ci sariyatabulon ma a wagati la, u fanga be tije. Ni wagati tamera, latigesebenw te se ka yelama cogoya werela fo sariya sira fe.

Sariyasen 75nan : Sariyaw sigili be bo gofereneman ni sariyatabulon na.

Jebilasariyaw be laje minisiribulon ka tonsigiw senfe, sanfekiiribolo kelen k'a hakililataw fo u kan. U be soro ka lase sariyatabulon biro ma.

Sariyasen 76nan : Se be sariyatabulon ni gofereneman mogow ye ka yelama daw ke sariyaw la.

Tonsigi daminenen ko, gofereneman be se k'i ban

kahakilila kuraw laje, hakilila minnu tun ma kofa a ye ka koro.

Sariyasan 77nan : Sanni faso baarakenafolo jateminew -ka ke ka ban, nafolokow sariyaw be lase sariyatabulon ma a k'u laje. Nafolokow nebilasariya ka kan ka musakaw bee Jenaboli nafolo jatemine.

Ni sariyatabulon m'a feta fo sanni baarakenafolow jatemine ce, walima n'a ma son ka baarakenafolo wote, goferenemanbe baarakenafolo lasegin tile 15 kuntagala kono sariyatabulon ma ; o be laje kerekereennen ke a kan.

Sariyatabulon b'o laje in ke tile 8 kuntagala dono. N'o laje in fana senfe, baarakenafolo ma se ka wote, gofereneman be baarakenafolo in seben dilan k'a da san nafolo sorolenw kan ; sanfekiiribolo b'a feta fo o kan.

Sariyasan 78nan : Minisiribulon mana a ka laje ke, minisiri folo be gofereneman ka porogaramu walima a ka politikitaabolo dantige sariyatabulon ye.

Sariyatabulon be se ka ban gofereneman ka o ma ; a be wote, ka mosiyon ke min b'a jira k'a ma son. O mosiyon te jate fo ni sariyatabulon moggo tan o moggo tan na, moggo kelen y'a bolono bila a la. Wote be ke tile fila (waati 48) temenen ko, mosiyon labennen, ko wote kanma. Mosiyon be teme, ni sariyatabulon moggo saba o saba la, fila y'a wote. Ni mosiyon ma se ka teme, a dilanbagaw (minw y'u bolono bila a la) te se ka mosiyon kura laben sesiyon kelen in

senfe. Minisiribulon mana laje ke ka ban, Minisiri folo be se k'a jira sariyatabulon na ko gofereneman be jo seben dawoteli kunkura. O la sa, a be jate ko son kera o seben inkonokow ma, fo ni mosiyon do wotera k'a tina, mosiyon min lakodonna tile kelen (waati 24) kofe..

Sariyasan 79nan : Ni sariyatabulon ye mosiyon wote, walima n'a ma son gofereneman ka porogaramu ma, walima a ma son gofereneman ka politikitaabolo ma, minisiri folo ka kan ka seben ci jamana peresidan ma k'a jira ko goferenemanbora baara la.

Sariyasan 80nan : Sariyatabulon ka ladala sesiyon ni sesiyon balalenw datuguni be se ka sumaya k'a sababu be sariyasan 78 labenw na.

YARO 7 nan

KA JESIN KIIRIFANGA MA :

Sariyasan 81nan : Kiirifanga dulonnen te sariyabolifanga ni sariyatafanga la. Sanfekiiribolo ni kiiribolo to ni tiribinaliw (kiiribolo folow) de be kiirifanga lataama.

Kiirifanga cesirilen be nin sariyaba in konkumaw waleyali la.

Ale de b'a janto, jokow ni kenyeremasiraw kana lagosi, jokow ni kenyeremasira minw kofolen be jamana sariyaba konk.

Kiirifanga cesirilen be jamana sariyaw labolili la,
kiiri siratigaw la.

Sariyasan 82nan : K'u to u ka baara la, sariyatigiw be
sariya daron de ka setigiya koro.

Daga (siyezi) sariyatigiw ka baarayoro te yelena ; u te
mite.

Jamana peresidan cesirilen be kiirifanga ka yereta
garantili la. Sariyatigikulu nemgobulon b'a deme o baara
la.

Sariyatigikulu nemgobulon be sariyatigiw ka
netaakolosi u ka baara hukumu koro ; a b'a hakililaw fo
kojew kan, minwbe tali ke a ka yereta kunkankow la.

Sariyatigikulu nemgobulon be lajew ke ka sariyatigiw
latilen.

Sariya de be sariyatigikulu nemgobulon labencogo ra,
a n'a moghake, a ka ketaw n'a lataamacogo.

Sariya be sariyatigikulu sigikan jira ; o ka kan ka
laben ni nin sariyaba in ka deme ye.

YORO 8 nan

KA JESIN SANFEKIIRIBOLO MA :

Sariyasan 83nan : Bolo saba de be sanfekiiribolo la. U
file :

- kiirikow sekisiyon ;

- maracogo sekisiyon ;

- jatebo sekisiyon.

Sariya de be a labencogo n'a lataamacogo, n'a segerscogo nefs.

Sariyasan 84nan : Sanfekiiribolo peresidan ye sariyatigi ye, min sugandilen be jamana peresidan fe, k'a da sariyatigikulu nemogabulon hakilila kan.

Sanfekiiribolo peresidan demebaga ye a dankan ye ; o fana be sugandi cogoya kelen in de la.

YORO 9 nan

KA JESIN JAMANA SARIYABA KIIRIBOLO MA :

Sariyasan 85nan : Sariyaba kiiribolo de be kiiri tige k'a don ko sariyaw be tali ke jamana sariyaba la ; ale de be hadamaden ni jama jokow garanti.

Minen don, min be fanga jolanw ni fanga bolow lataamani nogyo.

Sariyasan 86nan : Wajibi la, sanfekiiribolo be laje sigi :

- k'a file ni sariya tataw te sariyaba hakililaw sosso, ani ni latigesebenw te hadamaden ni jama jokow lagosi ;

- ka sariyatabulon, lataamasariyaw laje, dugumogow ka sanfekonseyi ani sosow ni mogoya ni sekow ni donkow

ladilibulon, sannu u ka labaara ; sanfeikiiribolo be
segesegele ka k'a don n'u te jamana sariyaba sosso ;

- ka fangonkaw jenabo fanga jolanw ni jagan ce ;

- ka wote bee latamcogo segesege ani ereferandomu
(bee je wote), k'a don ko tilennnya kera wotew la, wotew
eresilita ka dantiga.

Sariyasan 87nan : Kandida, politikitan walima gofereneman
ka delege, ninnu kelen-kelen be se k'a jira ko wote do ma
ka kekecogo la, i n'a fo sariya y'a jira cogo min ; o
sosoliko be lase sanfeikiiribolo de ma a k'a kiiri tige.

Sariyasan 88nan : Minisiri folo be sariyaw dajira
sanfeikiiribolo la, sariya minnu mesinnen be organiw ma,
sannu u ka lataama.

Sariya sifa tow ani latigesebenw be se ka lase
sanfeikiiribolo ma jamana peresidan fe, walima minisiri folo
fe, walima sariyatabulon peresidan fe, walima sariyatabulon
mogo tilako tan fe ; dugumogow ka sanfekonseyi peresidan,
jamana konseyew tilako tan, sanfeikiiribolo peresidan, ninnu
fana be se ka sariya sifa tow ni latigesebenw lase
sanfeikiiribolo ma.

Sariyasan 89nan : Sanfeikiiribolo ka kiiritige cogoyaw be
nabo sariya do de fe kalo kelen kuntagala konso. Nka, ni
gofereneman y'a jini walima ni bilakasuma t'a la, waati be
surunya k'a dan tile 8 na.

Nka rekuru mana ke, sariya tali be dulon walima a takun.

Laben o laben, n'a be jamana sariyaba sosso, o laben te seka lataama, a te se ka lakodon.

Sariyasen 90nan : Layidu minnu tara ka mesin jamana taw ma, n'u koflen be sariyasen 114 ni 116 kono, o layiduw ka kan ka lase sanfekiiribolo ma sanni bolono ka bila u la ; jamana peresidan, walima minisiri folo, walima sariyatabulon peresidan, depitew tilako tan, dugumogow ka sanfekonseyi peresidan walima jamana konseyew tilako tan ninnu kelen-kelen be se ka layiduw lase sanfekiiribolo ma, sanni bolono ka bila u la.

Sanfekiiribolo b'a segesege kalo kelen kuntagala kono, ni layidu talenw yoro dow be jamana sariyaba sosso.

Nka, ni gofereneman y'a jini, walima ni bilakasuma t'a la, waati be se ka surunya k'a dan tile 8 ma.

N'a yera k'a fo layiduw be sariyaba sosso, bolono te bila u la.

Sariyasen 91nan : Sanfekiiribolo moggo ye 9 ye ; konseyew don. U ka manda ye san 7 ye. Moggo kelen te se ka teme manda fila kan (san 14).

A moggo 9 sugandicogo file :

- moggo saba be sugandi jamana peresidan fe ; o moggo saba la, fila ye kiiritigelaw ye ;

- mogo saba be sugandi sariyatabulon peresidan fe ; o

mogo saba la, fila ye kiiritigelaw ye ;

- sariyatigi saba be sugandi sariyatigikulu jemogobulon fe.

Konsewew be sugandi mogo minw ce la, olu file :
josariya porofeseriw, awokaw, sariyatigi minw ye san 15 ke
u ka baara la, ani jamana mogoba faamuyalen minw ye fanga
ka baara korota.

Sariyasen 92nan : Sanfekiiribolo peresidan be sugandi
sanfekiiribolo mogow yere de fe.

N'a te peresidanbaara masoro waati min, a be nonabila
konseye la, konseye min ka korota si la konseye tow ye.

Ni sanfekiiribolo mogo do fatura, walima a y'a senbo
baara la, mogo kura min be sugandi a no na, o be baara to
lase.

Sariyasen 93nan : Jamana sariyaba kiiribolo baara ni baara
were si te ben ; mogo min b'a la, o te se ka forobabaarake,
a te se ka politikibaara ke, a te se ka maracogobaara ke, a
te se ka kenyereyebaara ke.

Sariyaba kiiribolo mogow b'u kali k'u siyen jamana
peresidan jena, ani sariyatabulon ni sanfekiiribolo mogow
bee.

U kalikan file :

<<N be n kali ko n be n ka baara ketaw ke tilennnya la
; n te fan kelen lafasa wa n da te ko la. N be n cesiri ka

ke sariyatigi sebe ye, min ka keta n'a ka fota baju ye sariya ye>>.

Sariyase 94nan : Segin te se ka ke sariyaba kiiribolo ka latigesebenw kan. U wajibiyalen be forobabaaradaw ma, ani maracogo jemogow, kiiribolojemogow ; u wajibiyalen be bee ma. Sariyaseben de be ta ka sariyaba kiiribolo labennisariyaw n'a lataamacogo sigi sen kan. O sariyaseben kelen in be ssariyaba kiiribolo segeracogo fana jefo.

YORO 10 nan

KA JESIN SANFEKIIRIBOLOBA MA :

Sariyase 95nan : Se be sanfekiiriboloba ye ka jamana peresidan ni minisiriw ka kiiri tige, sariyatabulon man'a jira k'u ye janfa jugu siri, walima u ye walew ke minw be kiiribolo laban sariyaw tije walima cemakiiribolo sariyaw. U demebagaw fana ka kiiri be tige n'a sorola janfa don, janfa min jesinnen be fanga tijeni ma.

Sariyatabulon depite bee be wote kene kan, k'a don ni kiiri ka kan ka sigi ; ni depite mogo saba o mogo saba la, fila y'a jira ko kiiri ka sigi, kiiri be ke.

Sanfekiiriboloba be jatemine ke kewale ninnu na, kewaleminw koson sariyatabulon ye nafegen damine ; cemakiiribolo ni kiiribolo laban ka sariya minw tijena, sanfekiiriboloba b'a mini k'olu don, an'u nangilicogo sariya fe.

Sariyasen 96nan : Sanfekiiriboloba mogow be sugandi sariyatabulon de fe ; sariyatabulon mana kuraya, a fan kuraya.

Sanfekiiriboloba peresidan be sugandi a mogow ce la.

Sariya b'a mogow hake fo, k'a lataamasariyaw sigi an' segerecogo.

YORD 11nan

KA JESIN KAFOW MA :

Sariyasen 97nan : Kafow be dilan k'u mara sariya hukumu kono.

Sariyasen 98nan : Kafow b'u yere mara a ka d'u ye cogo min sariya hukumu kono. U marabagaw ye konseye sugandilenw ye.

YORD 12nan

KA JESIN KAFOW SANFEKONSEYI MA :

Sariyasen 99nan : Kafow sanfekonseyi ka baara ye ka hakilijagabo ke kin ni mara jetaabaaraw kan.

A be se k'a hakililaw lase gofereneman ma, hakilila minw be tali ke lamini lakanani la, ani fasodenw balocogow yelemani.

A wajibiyalen be gofereneman kan, a ka jebilasariya laben tile 15 kuntagala kono, sariya min be tali ke hakilila ninnuna ; jebilasariya in be lase sariyatabulon ma.

A wajibiyalen be gofereneman ma ka kafow sanfekonseyi jininka, a k'a hakililataw fo baaraw kan, baara minw koflen be nin sariyasen in kono.

Sariyasen 100nan : Kafow sanfekonseyi dagadugu ye bamako ye ; nka daga be se ka yelama dugu were la, n'a ko ba.

Kafow sanfekonseyi te se ka ci.

Sariyasen 101nan : Kafow sanfekonseyi mogow ye jamana konseyew ye.

Sariya be jamana konseye hake fo, u ka saraw hake, u be sugandi kan minw kan, u te sugandi kan min kan, u te se ka baara were minw ke ani u be nonabila kan min kan.

Depite manda ni jamana konseye manda te ben.

Sariyasen 102nan : Jamana konseyew be sugandi san duuru de kanma ; jekuluwote (walima delegewote) de b'u sugandi. U be sigi jamana kafow togo la.

Maliden minw be jamana kokan, olu fana ka lasigidenw be kafow sanfekonseyi la.

Sariyasen 103nan : Jo be kafow sanfekonseyi bolo k'a ka ladala tonsigi ke sipe fila san kono ; a peresidan debe wele bila tonsigi ka ke.

Sesiyon si te teme tile 30 la.

Sesiyonw be ke bee jena. U kumakanw be lase jamana fangaka kibarujensenseben fe.

Sariyasan 104nan : Kafow sanfekonseyi peresidan be sugandi san duuru kanma.

Sariyasan 105nan : Ni minisiri y'a jini, sariyatabulon mago damado ni kafow sanfekonseyi mogodamado be se ka laje ke. Sariyatabulon peresidan ni kafow sanfekonseyi peresidan be se ka je ka sesiyon (tonsigi) ke jagon fa, min senfa depitew ni jamana konseyew be yekene kelen kan.

O sesiyon sigikun ka kan ka ke kin walima mara geleya do ye, geleya min jenaboli tono be jamana bee ye.

Sesiyon in ta tana tile 15 kan.

YORO 13nan

KA JESIN SOROW, HADAMADENYA, SEKOW

NI DONKOW KONSEYI MA :

Sariyasan 106nan : Sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi ka setigiya be boli sorokow, hadamadenyakow, sekow ni donkow yiriwalibaaraw bee kan.

A jayoro be komisiyon bee kono, komisiyon minw kabaaraw be tali ke sorow, hadamadenya, sekow ni donkow yiriwalibaaraw la.

Sariyasan 107nan : Sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi jayoro ye ka dugumogow magow n'u ka leyaw don, ka miiri u kan, ka hakilila jenamaw ta k'u lase jamana peresidan ma, ani gofereneman ni sariyatabulon.

Sariyasan 108nan : Jebilasariya o jebilasariya ka kan ka ta, n'a nasinnen be nafolokow ma, walima porogaramu min kuntilenna ye sorow yiriwali ye, walima n'a be tali ke hadamadenyasiraw ni sekow ni donkow la, wajibi la, o jebilasariya be dajira sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi la, a k'a feta fo.

Sariyasan 109nan : Sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi be se k'a ka mago do sugandi, k'a fetaw fo hakilijagabokow kan, minw dajirala a la ; jamana peresidan, walima gofereneman, walima sariyatbulon be se k'o jini konseyi fe.

Gofereneman ni sariyatbulon wajibiyalen be, n'a jinsa u fe, ka jaabi di sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi ka hakililata folenw kan ; kalo saba be gofereneman bolo ka jaabi di ; sariyatbulon ka kan ka jaabi di sesiyon min be senna, kuntagala konso.

Sariyaw, latigesebenw, jamakuntigisariya talenw kunnafoni ka kan ka lase konseyi ma. A be gofereneman ka latigesebenw waleyali kolosi, latigeseben minnu be tali ke sorow, hadamadenyasiraw, sekow ni donkow la.

Sariyasan 110nan : Sorow, hadamadenya, sekow ni donkow konseyi magow file :

- sendikaw, jekuluw, baarajekuluw ka mago sugandilenw

- fanga ka baarakela kalannenbaw sɔɔw, hadamadenya, sekow ni dankow siratige la ;

- kafow ka mɔɔɔ sugandilenw ;

- jamana kokandenw ka mɔɔɔ sugandilenw.

Sariyasan 111nan : Jo be sɔɔw, hadamadenya, sekow ni dankow kansayi bolo ka ladala sesiyon fila ke san konɔ. Kansayi peresidan de be sesiyon konwoke, sesiyon menwaatiye 15 ye.

Kansayi ka o sesiyon ninnu be ke bee jena.

Sariyasan 112nan : Sɔɔw, hadamadenya, sekow ni dankow kansayi peresidan n'a dankan be sugandi kansayi ka sesiyon folo de senfe. U sugandibagaw ye kansayi yeremɔɔw ye. U be sugandi san duuru kanma.

Kansayi mɔɔɔ si te se ka nomine, ka nɔfegen walima kakiiri bo a la, k'a sababu bo a ka hakililata folen do la sesiyonw senfe.

Sariyasan 113nan : Sariya de be sɔɔw, hadamadenya, sekow ni dankow kansayi labenni n'a lataamasariya, n'a mɔɔɔw sugandicogow jefo.

KA JESIN JAMANA NI JAMANA WEREW CE

TERETEW (SARITIKANW) NI BENKANW MA :

Sariyasen 114nan : Jamana peresidan de be teretew fokaben k'a bolono bila u la.

Fokaben o fokaben be senna n'a bena ke benkan ye an ka jamana ni jamana werew ce, bolono ma bila a la folo, o fokaben be dajira jamana peresidan na.

Sariyasen 115nan : Ben teretew, jago teretew, teretew ni benkanw ka jesin jamanaw ni jigon ce tonw ma, teretew minw be fanga sen don nafolokow la, minw jesinnen be jamana denw ma, minw be do bo jamana dugukolo kene la, walima minw be dugukolo falen, walima ka do fara a kene kan, nin terete sifa si te se ka laben, ka bolono k'u la ni sariya m'a yamaruya.

Wa a terete sifa te se ka don da la ni ben ma ke a kan, walima ni bolono ma bila a la. Ni fasojama ma son, jamana dugukolo yoro si te labila, a si te falen, kene were tefara a kan.

Sariyasen 116nan : Bolono be terete walima benkan minnu na, walima ben kera minw kan, o teretew ni benkanw fanga ka bon sariyaw ye, n'u jensenna kibarujensensebenwfe ; nka nin folen in be to kolo kan ni fan do fana y'a waleya.

YORO 15nan

KA JESIN AFIRIKI KELENYALI MA :

Sariyasen 117nan : Mali jamana ni Afiriki jamana bee be se ka ben ka fara jogon kan walima ka kafo ; benkan minw b'o sababu, o benkan kelenw konona na, Mali jamana be se ka do a ka setigiya la, walima ka jiyen a ka setigiya ko pewu walasa Afiriki ka kelenya.

YORO 16nan

KA JESIN SARIYABA YELEMANI MA :

Sariyasen 118nan : Jamana sariyaba yelemani miiriya be se ka bo jamana peresidan fe walima depitekulu fe.

Sariyaba yelemani ka kan ka wote depite mogo saba o saba la, fila fe ; ni yelemani donna sariyaba la, fo ereferandomu (beejawote) ka ke a kan, o k'a tiime.

Ni bin kera jamana dugukolo kan, sira si te se ka taama ka jesin sariyaba yelemani ma. Peresidanfanga, fanga ka diine kelen lafasabaliya, politikitoncaya - ninnu ye kow ye yelama te se ka ke minnu na.

YORO 17nan

KA JESIN LABEN LABANW MA :

Sariyasen 119nan : Sariyasun min be senna, o be to a cogo

la n'a te nin sariyaba in sosola, ani ni dakunw talen te a
tipeni kanma.

Sariyasan 120nan : Tile bi saba kuntagala konn, ereferandomu
(baejewote) be ke nin sariyaba in kan. Ni wotebagaw fanba
sonna sariyaba in konokow ma, jamana bobolola komite (CTSP)
peresidan be sariyaseben ke k'a sigii n'a fo sariyaba in
yere y'a jira cogo min.

Sariyasan 121 nan : Mali jamana konn, fanga bee baju be
sariyaba konn. Peresidan fanga te se ka yelama cogo sila.
Jo be fasojama bolo k'i ban ka fanga ka folenw waleya walasa
peresidan fanga ka to senna.

Fanga sonyani (kudeta) walima politikiton do ka
marifata fanga nefe, sariyatijewale t'o sanfe ka jesin
Malifasojama ma.

YORO 18nan

KA JIESIN WAGATILATEMCLABENW MA :

Sariyasan 122nan : Fo ka taa fanga jolanw sigi sen kan,
jamana bobololakomite "CTSP" ni gofereneman be teme u ka
baaraw fe ; u be faerew tige ka fanga bolo beelataama, ka
fasojamana balo, ka jamanadenw lakana, ka mogow jokow
lafasa.

Musa JAABI de ye gafe in bayelema

bamanankan na.

Imprimerie D.N.A.F.L.A

1992